

TALOUSARVIOALOITE 810/2007 vp

Määrärahan osoittaminen vankiloiden toimintaedellytysten turvaamiseen

Eduskunnalle

Hallitus on talousarviossaan näennäisesti lisännyt panostustaan vankiloiden toimintaan noin 6,3 miljoonalla eurolla. Todellisuudessa kasvu lähes kokonaisuudessaan menee laitosten pääomavuokrien kohoamisen kattamiseen, mikä on seurausta uudisrakentamisesta sekä vanhojen tilojen kunnostustöistä. Osa noususta menee nykyisen henkilöstön normaaleihin palkankorotuksiin ja loput hukkuvat liian korkean vankiluvun aiheuttamiin lisäkustannuksiin. Todellista lisäpanosta toiminnan kehittämiseen ei talousarvio siis sisällä.

Oikeusministeriön oman arvion mukaan kuluvan vuoden vaje vankeinhoidon osalta on yli neljä miljoonaa euroa. Tämä vaje sekä se tosiasia, että vankeusrangaistusta koskeva uusittu lainsäädäntö uusine aktivointivaatimuksineen tulee voimaan lokakuussa 2006, olisivat edellyttäneet tunnettua panostusta vankeinhoidon toiminnan kehittämiseen ja muun muassa henkilöstöresurssien tuntuvaan lisäämiseen ensi vuonna.

Vankiloiden henkilöstöä on vuosikausia aliresursoitu. Lopputuloksena on ollut noin 100 työntekijän vaje. Tästä huolimatta vuoden 2007 talousarvioesitys sisältää 25 työntekijän vähennyksen ensi vuoden aikana. Tuottavuusohjelmallaan pääministeri Vanhasen hallitus pakottaa valtiotyönantajan vähentämään entisestäänkin liian vähäisiä käsiä julkisissa palveluissa.

Vankiloidemme henkilöstön sairauspoissaolot ovat kasvaneet hälyttävästi. Samaan aikaan vankiloissa ylitöiden määrä on noussut yli 50 prosentilla. Laittomia ylityövuoroja teetetään lä-

hes kaikissa vankiloissa lähes koko ajan. Pahimmillaan ylityövuorot tarkoittavat vuorokauden mittaisia työrupeamia, joilla yritetään paikata niitä puutteita, mitä riittämätön rahoitus vankiloille on aiheuttanut. Kyseessä on selkeä työaikalakirikkomus, jota hallitus lupauksistaan huolimatta ei aio ratkaista.

Talousarviopohja lähtee siitä, että vankien määrä pysyy edelleen korkeana. Samaan aikaan talousarvio edellyttää, että uuden lainsäädännön hengen mukaisesti vankien osallistuminen toiminta- ja päihdeohjelmiin lisääntyisi nykyisestä. Valitettavasti nämä talousarvion perusteet eivät kuitenkaan näy riittävässä määrin taloudellisessa resursoinnissa: vaikka aktivointitoimet edellyttävät onnistuakseen riittävää lisäresursointia, vankikohtaiset kustannukset päivävästisestä tarpeesta huolimatta eivät nousisi edes vuoden 2004 tasolle.

Vuoden 2006 lokakuussa voimaan tulevan uuden lainsäädännön tarkoitus oli muuttaa nykyisiä toimintatapoja ja -resursseja siihen suuntaan, että ennalta ehkäistään uusintarikollisuutta ja erilaisin aktivointitoimin kannustetaan rikoksettomaan elämään. Lain hengen mukainen lisäpanos alkuvaiheessa tuottaisi pysyviä säästöjä yhteiskunnalle pitemmällä aikavälillä. Nyt annettu talousarvioesitys kuitenkin uhkaa vaarantaa lakiuudistuksen keskeisimmät tavoitteet.

Hallituksen esityksen lisäpanos ei riitä myöskään kattamaan niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat siitä, että vankiloiden osalta on luvassa myös suuria organisatorisia muutoksia.

Jo pitkään vankien terveydenhuollossa on selviä puutteita, muun muassa oikeusministeriö on ollut huolissaan tilanteesta. Vankien määrä on viime vuosina lisääntynyt ja vankiloiden täyttöaste on ylittänyt reilusti normit, mutta samaan aikaan ei terveydenhuoltopalveluita eikä vankien kuntouttamispalveluita ole pystytty lisäämään tarvetta vastaavasti.

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän tavoitteena on parantaa tuomittujen valmiuksia rikoksettomaan elämään lisäämällä rangaistusten täytäntöönpanon suunnitelmallisuutta ja tehostamalla siihen liittyviä tavoitteellisia toimintoja. Lisämäärärahan tarkoituksena on myös turvata riittä-

vät työvoimaresurssit vankiloihin sekä resurssit vankien terveydenhuollon asianmukaiseen järjestämiseen, toiminta- ja päihdeohjelmiin, soti-
mushoitoihin, nuorisorangaistuksiin ja sekä vankien että vankeinhoidon henkilökunnan turvallisuuden lisäämiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2008 talousarvioon momentille 25.40.01 lisäyksenä 2 000 000 euroa vankien terveydenhuoltopalveluihin ja 3 000 000 euroa henkilöstön lisäresursointiin sekä vankien aktivointitoimiin.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2007

Minna Sirnö /vas
Mikko Kuoppa /vas
Paavo Arhinmäki /vas